

ปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล¹

Factors in the Success of Maritime National Security Plans.

ร.ต. อเนชา เผ่าพานิชย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ผู้วิจัยวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึง เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และ 2) เพื่อศึกษากระบวนการแผนบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในมิติความมั่นคงที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ปัจจัยความพร้อมของหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีทั้ง โครงสร้างนโยบายทางการเมือง (Structure and Policy Factor) ปัจจัยด้านผลผลิตและการบริการ(Service Factor and Product) ประสิทธิภาพของการให้บริการในองค์กร ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการที่ไว้วางแผนไว้ และสอดคล้องกับภารกิจ ที่ถูกกำหนดไว้และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล องค์ความรู้ของบุคลากรกำลังพล (Man Power) ยุทธโศปกรณ์ (Money/Budget) งบประมาณ (Militaries ,Munition/ Material) การบริหารจัดการและการบูรณาการ (Management / Integration) ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

ด้วยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นแผนความมั่นคงของชาติระดับที่ 2 ภายใต้แผนระดับชาติเช่น แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งมีหน่วยงานความมั่นคงหลายหน่วยงานในการบูรณาการทำงานร่วมกันภายใต้การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติ เกิดจาก โครงสร้างนโยบายทางการเมือง (Structure and Policy Factor:S1) คือยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติ ส่งผลในด้านปัจจัยด้านผลผลิต และการบริการ(Service Factor and Product:S2) ประสิทธิภาพของการให้บริการในองค์กร ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการที่ไว้วางแผนไว้ และสอดคล้องกับภารกิจ ที่ถูกกำหนดไว้และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ หรือแผนด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ภายใต้กรอบปัจจัยการบริหารจัดการ (4M) ทั้งทางด้านกำลังพล งบประมาณ ยุทธโศปกรณ์ และการบริหารจัดการและการบูรณาการ

คำสำคัญ: แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และ การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโทหลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

Research study Factors in the success of maritime national security plans objective researcher to study the key factors contributing to the success of maritime national security plans. And to study the process of integrated planning of government agencies in the security dimension that affects the success of the national maritime security plan. Readiness factors of security agencies that are both Political policy structure (Structure and Policy Factor) Factors of productivity. And service (Service Factor and Product) efficiency of service in the organization. performance according to the planned government action plan and consistent with the mission that is defined and consistent with the strategy or national maritime security plans. The knowledge of personnel (Man Power), equipment (Money/Budget), budget (Military, Muniton/ Material), management and integration (Management / Integration) affects the success of the National Maritime Security Plan.

With the national maritime security plan It is a national security plan at level 2 under a national plan such as 20-year National Strategic Plan 2018-2037 master plan under the national strategy National Economic and Social Development Plan No. 13 and National Policy and Plan on National Security (2023 - 2027) in Security Policy and Plan No. 4 Maintaining national security and interests at sea which has many security agencies to integrate and work together under the maritime security and national interests.

The results showed that Factors in the success of national security plans arising from the political policy structure (Structure and Policy Factor:S1) is the national strategy and national plan resulting in the factor of productivity And service (Service Factor and Product:S2) efficiency of service in the organization. performance according to the planned government action plan and consistent with the mission that is defined and consistent with the strategy or national maritime security plans under the framework of management factors Both in terms of personnel (Manpower:M1), budget(Money:M2), equipment(Military, Muniton/ Material:M3), and management and integration. (Management / Integration:M3)

Key Word : Maritime security and National maritime interests.

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันมิติของความมั่นคงไม่ได้มุ่งเน้นแต่การใช้จ่ายทางทหารเพียงอย่างเดียว มิติความมั่นคงและการรักษาความมั่นคงนั้นยังมีอีกหลายมิติที่สามารถจะทำให้ครอบคลุมทุกมิติของด้านความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงทางทะเล ประเทศไทยมีภูมิรัฐศาสตร์ ที่มีแผ่นดินติดกับทะเล 2 ด้าน คือ ด้านตะวันตกเป็นทะเลอันดามัน และช่องแคบมะละกา ส่วนทางด้านตะวันออกเป็นอ่าวไทยที่มีขนาดพื้นที่ทาง

ทะเลมากกว่า 320,000 กว่าตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งรวม 3,010 กิโลเมตร (ด้านอ่าวไทย 1,972.50 กิโลเมตร และด้านอันดามัน 1,037.5 กิโลเมตร) ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยล้อมรอบไปด้วยน่านน้ำที่เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศต่าง ๆ ถึง 2 ชั้นด้านอ่าวไทยชั้นใน คือประเทศกัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย ส่วนชั้นนอก คือประเทศจีน อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ พื้นที่ทางด้านตะวันตกในส่วนตอนพื้นที่ตอนเหนือของช่องแคบมะละกาถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซียส่วนพื้นที่ตอนบนในส่วนของทะเลอันดามันถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำของประเทศอินเดียและเมียนมา

จากการประเมินว่าผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยมีไม่ต่ำกว่า 24 ล้านล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ผลประโยชน์ดังกล่าวที่มีมูลค่าที่ประชาชนคนไทยใช้ประโยชน์ไม่ถึงร้อยละ 30 โดยกิจกรรมที่ทำให้เกิดมูลค่ามากที่สุดคือการขนส่งทางทะเล หรือกิจการพาณิชย์นาวี และในช่วง 20 ปีข้างหน้าผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยจะมีแนวโน้มที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยทะเลยังคงเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของคนไทย และของโลก ประเทศไทยเคยมีมูลค่าจากการทำการประมงเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศ กองเรือประมงไทยเคยติดอันดับที่ 8 ของโลก น่านน้ำของประเทศไทยยังมีทรัพยากรที่สำคัญ เช่น น้ำมันและแก๊สปิโตรเลียม แร่ธาตุที่สำคัญ นอกจากนั้นการคมนาคมขนส่งยังเป็นเส้นทางการเดินเรือที่สำคัญของโลกมูลค่าการค้าเชิงสินค้าขนส่งทางด้านพาณิชย์นาวีสร้างมูลค่าประมาณร้อยละ 90 ของการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้านำเข้าประเภทพลังงานปิโตรเลียม น้ำมันและแก๊สธรรมชาติ ประเทศไทยยังคงเป็นเส้นทางหลักในการขนส่งลำเลียงที่สะดวกและปลอดภัยรวมถึงพื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นบริเวณที่สงบปราศจากความขัดแย้งและการก่อการร้ายและการกระทำอันเป็นโจรสลัด ชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล นับได้ว่าพื้นที่ทางทะเลของประเทศไทยเป็นแหล่งที่มาของกำลังอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม จิตวิทยา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม ที่เรียกรวมกันว่า สมุทธานุภาพ ที่ส่งเสริมความมั่นคง และความมั่งคั่งของชาติซึ่งในอนาคตพลังงานของชาติที่มาจากทะเลจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น

ดังนั้น การแสวงหาทรัพยากรและผลประโยชน์จากทะเลมีความต้องการมากขึ้นและก่อให้เกิดปัญหาการแย่งชิงและได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่มีอยู่ในทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อม การก่อเพิ่มขึ้นของภัยคุกคาม และภัยแทรกซ้อนต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น การลักลอบค่าน้ำมันเถื่อน การขนอาวุธสงคราม การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ ภัยจากการกระทำอันเป็นโจรสลัด การทำลายบุกรุก รุกล้ำระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมชายฝั่ง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ น้ำมันหกสิ้นรั่วไหล ลักลอบปล่อยน้ำมันของเสีย เป็นต้น การรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลของประเทศไทยจึงถูกระบุไว้ในแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลซึ่งมีมิติความหมายครอบคลุมไปถึง อำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย และเขตอำนาจ

ของชาติทางทะเล ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย และการมีสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์และรักษาในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับทะเล ในเชิงเศรษฐกิจสีน้ำเงินการบริหารจัดการต่อปัญหาและการป้องกันส่งเสริมต่อการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล การรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลนั้นจึงถูกกำหนดอยู่ในแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล อันเป็นกรอบทิศทางให้กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ประชาชนได้มีเครื่องมือในการบริหารจัดการ ให้ทะเลอาณาเขตของประเทศไทยและเกิดความสงบเรียบร้อยปลอดภัยและมีสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์และการดำเนินกิจกรรมทางทะเลที่มีความสมดุลต่อระบบนิเวศและความยั่งยืน อันเป็นการพัฒนาศักยภาพในการแสวงหาและใช้ประโยชน์ของชาติทางทะเล อันนำไปสู่ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ของประเทศไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลนั้นมีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ ความมั่นคงทางพลังงาน ความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม การทำหน้าที่ในการปกป้องรักษาคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลนั้นเป็นการบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลที่มีทั้งเอกภาพและประสิทธิภาพที่เกิดจากการบูรณาการจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนภายใต้การดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกันในการป้องกันปัญหาทางทะเลอย่างรอบด้านและครบองค์รวมในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติทางทะเล สิ่งที่เป็นความสำคัญต่อแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลนั้นคือการนำแผนไปสู่การปฏิบัติของทุกส่วนอย่างแท้จริง เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วนราชการ วิชาการ ภาคเอกชน และประชาชนที่เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดทำแผนฯ ผ่านการประชุมสัมมนา การรับฟังความคิดเห็นหลายภาคส่วนทั้งในระดับพื้นที่ ระดับผู้ปฏิบัติงาน และระดับนโยบายในการอำนวยความสะดวกและประสานงานการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการนำไปสู่การบูรณาการและบริหารจัดการความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลผ่านการขับเคลื่อน ภายใต้กลไกที่กำหนดไว้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมทั้งในการบริหารจัดการในเชิงบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความสมดุลระหว่างมิติทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การสร้างการมีส่วนร่วมการรับรู้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการรับผิดชอบร่วมกันในรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน

คำถามในการวิจัย

- 1 ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
- 2 หน่วยงานด้านความมั่นคงและเกี่ยวข้องกับทะเลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
- 2 เพื่อศึกษากระบวนการแผนบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในมิติความมั่นคงที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2. แนวคิดยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเล
3. แนวคิดด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จในการกำหนดยุทธศาสตร์
4. ทฤษฎีการบริหารจัดการการจัดการองค์การและการบูรณาการ
5. แนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
(ทะเลจีนใต้ ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก โอกาสและภัยคุกคาม)
6. แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายใน ไทยและอาเซียน มีจุดอ่อนจุดแข็ง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนในทฤษฎีที่เกี่ยวข้องรวมถึงเหตุผลที่ส่งผลต่อปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล แล้วนั้นผู้วิจัยจึงมีกรอบแนวคิด ที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่เข้มแข็งของโครงสร้างทางนโยบายทางการเมืองในรูปแบบของแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนความมั่นคงระดับชาติ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีการบริหารองค์การของ McKinney 7S Model Framework และ Henri Fayol (Fayol's administrative theory) รวมถึง ปัจจัยทางด้านผลผลิตและการบริการหรือแผนปฏิบัติการเพื่อตอบสนองแผนต่างๆ รวมถึงส่งผลและส่งเสริมปัจจัยการบริหารทั้งตัวบุคคล องค์ความรู้ งบประมาณการเงิน ยุทธโศปกรณ์เครื่องมือ และการบริหารจัดการและการบูรณาการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีปัจจัยทางการบริหารจัดการของ Peter f. Drucker โดยผู้วิจัยสรุปโดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีได้ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านความความของหน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งองค์ความรู้ บุคลากร ยุทธโศปกรณ์ งบประมาณส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

2) ปัจจัยด้วยบทบาทความรับผิดชอบของหน่วยงาน เจนตคติ ของหน่วยงานและบุคคลากรในการปฏิบัติงานส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

3) ปัจจัยด้านศักยภาพ จิตความสามารถในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลและการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลเกิดจากการบูรณาการของหน่วยงานด้านความมั่นคงส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาเรื่องปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนในการวิจัย ผู้วิจัยจึงวางแนวทางการศึกษาวิจัยไว้ 2 แนวทางคือ

1. ศึกษาจากข้อมูลเอกสารต่าง (Documentary Research) ทั้งและเอกสารที่เปิดเผยด้วยทั่วไปที่สามารถเข้าถึงได้และเปิดเผยได้ตามระดับชั้นของหนังสือหรือเอกสารทางราชการ
2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้บริหารองค์กรด้านความมั่นคงทางทะเลที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กองความมั่นคงทางทะเล
 - 2.2 กรมเจ้าท่า
 - 2.3 ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิด และสร้างแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างเพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 6 ข้อประกอบด้วยชื่อ อายุ เพศ ชื่อหน่วยงาน หน้าที่/ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำงานด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ลักษณะคำถามเป็นแบบความคิดเห็น จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ ของกองความมั่นคงทางทะเล ปัจจัยหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านความมั่นคงทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน่วยงานใดบ้าง แต่ละหน่วยมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างองค์การ ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณที่ทางหน่วยงานอนุมัติ เครื่องมือยุทธโธปกรณ์ การบริหารจัดการ นโยบายและแผน ความคิดเห็น ด้านการบูรณาการร่วมในหน่วยงานทั้งระดับนโยบายและแผนที่ส่งผลต่อปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับประเด็นที่น่าสนใจ การวิจัยและพัฒนา หรือการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ว่าควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง

3.4.1. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานำส่งฉบับร่างของแบบสอบถามให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นทำการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาและเป็นผู้ประเมินหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยนำคะแนนความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิถ้าข้อคำถามตรงจุดประสงค์จะมีค่าคะแนนเท่ากับ +1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับจุดประสงค์หรือไม่จะมีค่าคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน และถ้าข้อคำถามไม่ตรงกับจุดประสงค์จะมีค่าคะแนนเท่ากับ -1 คะแนน โดยถ้าค่า IOC ของแบบสอบถามในข้อนั้นมีค่ามากกว่า 0.67 แสดงว่าข้อคำถามนั้นสามารถใช้วัดได้ตรงตามจุดประสงค์ของการศึกษา โดยผลการทดสอบค่า IOC ของแบบสอบถามทุกข้อ มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ได้

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เพื่อความสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือว่าถูกต้องมีความชัดเจน ทั้งกรอบโครงสร้างและแนวคำถาม ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดลอง (Try out) เพื่อทดลองคุณภาพเชิงประจักษ์ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อการวัดความถูกต้องและสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของชุดคำถามกับกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูล โดยกลุ่มที่เลือกทำการทดสอบคือ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน และ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองความมั่นคงทางทะเล สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เจ้าพนักงานตรวจท่าปฏิบัติการ กรมเจ้าท่า (ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมความมั่นคงท่าเรือจังหวัดภูเก็ต) เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านความมั่นคง ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และ เจ้าพนักงานตรวจท่าปฏิบัติการ สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคนนทบุรี โดยผู้ทดสอบนี้มีประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งในระดับนโยบายและแผน รวมถึงแผนปฏิบัติการราชการการ จำนวน 4 ชุด ผลความน่าเชื่อถือ (Reliability) ที่ได้คือผู้ทดสอบสามารถเข้าใจในเนื้อหาและสามารถอธิบายตามกรอบชุดคำถามและโครงสร้างของคำถามได้ จากการทดสอบ-ซ้ำทดสอบ (Test-retest) สามารถตอบผ่านได้ในภายในครั้งเดียว

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสารวิชาการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เคยมีผู้ศึกษาแล้ว มาใช้สนับสนุนข้อมูลที่ได้รับเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบกับการศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 5.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากหนังสือต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการศึกษานี้ ได้แก่ หนังสือทางวิชาการ บทความทางวิชาการ วารสาร และวิทยานิพนธ์ ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของผู้วิจัยศึกษา
- 5.2 การเก็บข้อมูลภาคสนามเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บข้อมูลในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ต้องการรายละเอียดมากที่สุด ในเรื่องที่ต้องการศึกษาต้องการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ชัดเจน ครบถ้วนตามประเด็นที่ศึกษา ทั้งนี้ได้ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีโครงสร้าง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีขอบเขตของคำถามที่แน่นอน เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระในการตอบคำถาม นอกจากนั้นในขณะที่มีการเก็บข้อมูลก็จะมี การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมเข้ามาช่วยเพื่อความถูกต้อง โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ระดับผู้บริหารหน่วยงานด้านความมั่นคง (ที่อยู่ในหน่วยงานระดับกำหนดนโยบายและแผนด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เช่น กองความมั่นคงทางทะเล สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ หน่วยงานระดับการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายเช่น กรมเจ้าท่า ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และกองทัพเรือ) โดยรูปแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 พฤศจิกายน 2565 จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
- 5.3 เมื่อได้รับสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาทำการตรวจสอบและวิเคราะห์ความถูกต้อง

ผลการศึกษา

จากการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลรวมทั้งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยวิธีการศึกษา พระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ประเด็นที่ 1) ด้านความมั่นคง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล แผนระดับที่ 3 ที่สำคัญ ได้แก่ 1) แผนปฏิบัติราชการ 5 ปี และวิเคราะห์โดย ระดับโครงสร้างและนโยบายและแผน รวมถึงปัจจัยในด้าน การบริหารจัดการ ทางด้านนโยบายทางการเมือง การปฏิบัติงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยทางด้านงบประมาณ ปัจจัยทางด้านยุทธโศปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ และการบริหารจัดการและการบูร-

ณาการ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล จำนวนทั้งหมด 3 ท่าน สามารถแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อหลัก ประกอบด้วย 1) ปัจจัยในด้าน โครงสร้างของนโยบายทางการเมือง และการบริการและผลผลิตที่ออกมาในรูปแผนปฏิบัติการหรือผลงานด้านความมั่นคงทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล 2) ปัจจัยในการบริหารจัดการด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยทางด้านงบประมาณ ปัจจัยทางด้านยุทธโศปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ และการบริหารจัดการและการบูรณาการ ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.2566-2570 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ 1) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และการดำเนินงานด้านความมั่นคงทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่สำคัญ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งมีหน่วยงานระดับนโยบายและแผนเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนแผนดังกล่าว โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กองความมั่นคงทางทะเล ในฐานะคณะกรรมการเลขานุการ ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งมีเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการคือ พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 และมีหน่วยงานในการปฏิบัติคือ ศูนย์อำนวยการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย อาศัยกรอบการทำงานการบูรณาการหลายหน่วยงานและหลากหลายภาคส่วนในหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล 2) ปัจจัยในการบริหารจัดการด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยทางด้านงบประมาณ ปัจจัยทางด้านยุทธโศปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ และการบริหารจัดการและการบูรณาการ ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่สำคัญ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมถึงแผนระดับที่ ๓ ที่สำคัญ คือ แผนปฏิบัติการราชการ 5 ปี ศรชล. พ.ศ. 2566 – 2570 อันนำซึ่งมาถึงโครงสร้างการบริหารจัดการด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยทางด้านงบประมาณ ปัจจัยทางด้านยุทธโศปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ และการบริหารจัดการและการบูรณาการตามหลักเกณฑ์การพิจารณาภายใต้กรอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งต้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษากระบวนการแผนบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในมิติความมั่นคงที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่

เกี่ยวข้องกับกระบวนการแผนบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในมิติความมั่นคงที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล จำนวนทั้งหมด 3 ท่าน โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ กระบวนการแผนบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในมิติความมั่นคงที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ตามโครงสร้างของหน่วยงานภายใต้ พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในความสำเร็จของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และเชิงนโยบาย

- 1.1 หน่วยงานราชการด้านความมั่นคง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักการ และการทำความเข้าใจในการทำแผนปฏิบัติการราชการของหน่วยงานของตนเองให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและระดับชาติที่มี ความเชื่อมโยงกับกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับอื่น โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับทางด้านทะเลควรมีการปรับปรุงและอนุวัติกฎหมายใหม่
- 1.2 ฝ่ายวิเคราะห์และนโยบายและแผน หรือนักวิเคราะห์และนโยบายและแผนในหน่วยงานราชการ หรือนักวางยุทธศาสตร์ สามารถเชื่อมโยงแนวทางด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในงานมิติอื่นที่มีความหลากหลายและครอบคลุมมิติด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- 1.3 จากการวิจัยของผู้วิจัยมีเจตนาที่จะแสดงให้เห็นถึง ความหลากหลายของความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ยังต้องอาศัยความรู้หลากหลายสาขา เพื่อที่จะให้ครอบคลุมมิติทางด้านทะเลในทางปฏิบัติของแผนและการปฏิบัติการทางด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่กำกับดูแลงานด้านทางทะเล ซึ่งสถานะในระดับกระทรวงหรือเทียบเท่าที่เข้ามาบริหารจัดการในเรื่องทะเล และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

- 1 จากการศึกษาวิจัยเป็นช่วงรอยต่อของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.2558 – 2564 และแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.2566 – 2570 ซึ่งมีมิติที่ให้ความสำคัญไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่การแบ่งเขตอำนาจการบริหารของจังหวัดที่มีพื้นที่ชายทะเล
- 2 จากการเป็นเจ้าภาพการจัดประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก 2022 ณ ประเทศไทย ผู้นำของประเทศไทยได้ผลักดัน ในเรื่อง เศรษฐกิจสีเขียว หรือ Bio-Circular-Green Economy : BCG Model โดยเฉพาะประเทศไทยเพื่อสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs เพราะถือเป็นวาระแห่งชาติในการพัฒนาประเทศตามกรอบแผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่ง

จะมีผลต่อกระบวนทัศน์ใหม่ของมิติความมั่นคง ผู้มีมติความมั่นคง และยั่งยืน ด้วยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลด้านของมิติทางทะเล การรักษาความมั่นคงในด้านการสร้างความมั่นคงและยั่งยืนจากการนำแนวคิดทางด้านเศรษฐกิจสี น้ำเงิน หรือ Blue Economy ใน แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

บรรณานุกรม

Clark D. Neher, Modern. 1976, Thai Politics Cambridge: Schenkman Publishing Co.,

Robert A. Down. 1967, Inside Bureaucracy Boston : Little Brown & Co.,

Maginson,D.E.W.2002”Management control systems and their effects on strategy formation at middle management level: evidence from a UK organization.” Strategic Management Journal,23.

R. Bendix,Max Weber. 1962. On Intellectual Portrait. New York: Doubleday & Co.,

W.G. Bennis,”Organization Development and the Fate of bureaucracy”, in Kramer (Ed)

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ 2548. **อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982**

คณะอนุกรรมการจัดการความรู้เพื่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ทะเลและมหาสมุทร และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล กันยายน 2562.

จรินทร์ บุญเหมาะ.2546. การกำหนดอาณาเขตทางทะเล วารสาร โรงเรียนนายเรือ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ.2546.

บทความวิชาการตำราเรียน วิชาทะเลอาณาเขต ชั้นปีที่2 ของนักเรียนนายเรือ และนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ประพันธ์ มุสิกพันธ์ ,2556 .,นักศึกษามหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 56

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีข้อเสนอแนะการดำเนินการเพื่อให้เกิดการ บูรณาการ การจัดตั้งหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ,บทความวิชาการ

พรพรม แจ้งวิถี 2548. การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล:ศึกษาเฉพาะกรณีอำนาจหน้าที่ของทหารเรือ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564 (2559)**

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)**

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ **แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. 2558-2564 (2558)**

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ **พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.2562**

สำนักนายกรัฐมนตรี กองการประเมินผล 2 **คู่มือการทบทวนผลสัมฤทธิ์ เป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดของแผนบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566, พฤศจิกายน 2564. เอกสารราชการ**

สำนักเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 (ตุลาคม,2561)
อุมพันธ์ ตั้งคจิวงกูร บทความเรื่อง **Free and Open Indo-Pacific** สถาบันความมั่นคงศึกษา (สมศ.)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2563. บทความวิชาการ